

Kommer nackskadade i en okänd framtid få en offentlig ursäkt, men inte de ersättningar som de enligt trafikförsäkringen skulle ha fått?

När man får höra budskapet från äldreminister Maria Larsson gällande de fosterhemsbarn, vilka under decennier har fått lida till följd av att samhället blundat för de orättvisor de fått uppleva under sina liv, är det lätt att tänka vad t ex socialförsäkringsminister Ulf Kristersson skulle framföra när det inte längre kan döljas att nackskadade fortfarande år 2011 inte kunnat få korrekt vård för skador svensk sjukvård inte kunnat fastställa.

Med skickligt genomförd propaganda har försäkringsindustrin lyckats påverka sjukvård, politiker och många myndigheter att tro på dess budskap att internationellt accepterad kunskap om utrednings- och behandlingsmetoder inte bygger på verklig kunskap och praktisk verksamhet.

Hur skall korrekta slutsatser av de argument som parterna framför i juridiska processer i domstol om konsekvenserna av trafikolyckor, när a priori medicinskt okunniga domare utgår från att den med de bästa formella meriterna sannolikt har den bästa kunskapen. (Slutsatserna bygger på de svar Nackskadeförbundet erhållit på frågor som skickats till alla Sveriges domstolar.)

Merit-tänkandet leder till att professorer och docenter vilka grundar sina åsikter endast på genomläsning av journaler och intyg - utan egen undersökning av skadade - vinner över de läkare vilka faktiskt tillsammans med andra specialister utrett och behandlat drabbade.

Trots att gång på gång allvarligt skadade, vilka för lånade pengar sökt sig till vård given utomlands, kommit hem igen till Sverige mer eller mindre botade och hjälpta tycks inte kunna leda till en förändrad och förbättrad vård i landet.

Att trafikskadade under årtal (innan de till sist sökt vård utomlands) vid upprepade sjukhusbesök i Sverige (t o m vid ledande kliniker som Karolinska eller Sahlgrenska) ständigt fått höra att inga skador finns. Något som beror på moderna utrednings- och behandlingsmetoder samt klinisk kunskap saknas i svensk vård.

När försäkringsläkare i många olika sammanhang hävdar att det inte är skadorna som uppstod i samband med en trafikhändelse den drabbade lider av, utan att beskrivna symtom skulle bero på psykosomatiska besvär, psykiatriska diagnoser, eller tidigare symtomlösa harmlösa åldersförändringar (vilka inte kan framkalla den flora av för nackskador typiska besvär) förlorar den med livshotande skador mot försäkringsbolaget.

Att försäkringsindustrin med hjälp av sin gemensamt organiserade och finansierade Trafikskadenämnd (som dessutom har samma adress som Försäkringsförbundet och en mängd olika försäkringsbolag, styr domstolarnas åsikter om nackskador tycks inte samhället bry sig om.

Domare i 08-området lär på Karlavägen 108 tjäna extra genom att arbeta åt dessa försäkringsbolag. Med tanke på risken för jäv borde nog detta förhållande granskas av någon helt oberoende instans.

Varför läkare som tjänar extra som medicinska rådgivare inte behöver granskas när de med sina utsagor påverkar skadades hela livssituation kan inte få fortgå. För dessa måste samma etiska regler gälla som för alla övriga doktorer.

Hur domaren Severin Blomstrand kunde rekommendera regeringen att inte ändra den regeln borde också granskas av oberoende instans. Kanske EU-domstolen vore ett lämpligt forum gällande dessa frågeställningar?

Till Trafikskadenämnden får inte den skadade komma för att kunna påtala felaktigheter eller brister i intyg och journaler. Dit får skadedrabbade inte själva komma, inte ens skicka en advokat som ombud.

Att Trafikskadenämndens verksamhet därför måste betraktas som en privatdomstol tycks ingen översåte vilja inse.

När offentligt verkamma domare i förvaltningsdomstolar sitter i den och avgör drabbades ärenden - borde detta betraktas som jäv och därför uppröra alla som vill och hoppas att Sverige skall vara ett fungerande rättssamhälle - något att lita på.

Enligt C M von Quitzow, Jean-Monnetprofessor i EU-rätt, måste Trafikskadenämndens relation till de försäkringsbolag, vilka där gör gemensam sak, dels betraktas som typisk kartellverksamhet, dels att den privatdomstol som där fungerar inte kan accepteras vare sig av EU-domstol eller EU-kommissionen.

Undrar just om alla dem, vilka idag varken får nödvändig vård eller de ersättningar som trafikförsäkringen utlovar, i en okänd framtid kommer att få en offentlig ursäkt av någon minister för allt lidande de fått utstå.

Konsekvensen av att svenska politiker och myndigheter inte sett till att drabbade fick de mänskliga rättigheter som de borde ha fått (t ex den gränsöverskridande vård som EU-domstolen beslutat om skall gälla även för svenska medborgare. Den s k Jelinek- domen som t ex Försäkringskassan bryter emot, skall gälla både enligt Mats Melin, domare i Högsta förvaltningsrätten och professor Ulf Bernitz).

Kommer drabbade ens att i efterhand få de ersättningar de borde fått enligt vad Högsta domstolen beslutat skall gälla för inkomstförlust?

Borde drabbade inte också få väl tilltagna skadestånd som plåster på såren för hur samhällets ledande politiker med sina myndigheter under årtionden brustit i sina åligganden.

Blir det budgetskäl eller "risk för att försäkringsbolagen skulle drabbas alltför svårt om de skulle tvingas betala ut de ersättningar skadade är berättigade till", som kommer anges som skäl för att inget gjorts eller görs – ens i efterhand?

Prestige eller pengar kommer säkert att vara två skäl till att man i längden inte vill förändra i nuvarande system! Den som själv inte blivit drabbad inser inte vad det innebär att vara en andra klassens medborgare.

Det finns därför betydande risk att det kommer att finnas en likhet mellan dagens hantering av fosterhemsbarnen och det som kan förväntas komma att ske i en okänd framtid för alla dem med nackskador orsakade t ex i trafikolyckor!

**Bert Magnusson
Nackskadeförbundets ordförande**

**Bo Sonnsjö
vice ordförande
medicine doktor**